

บทที่ 3

การทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว

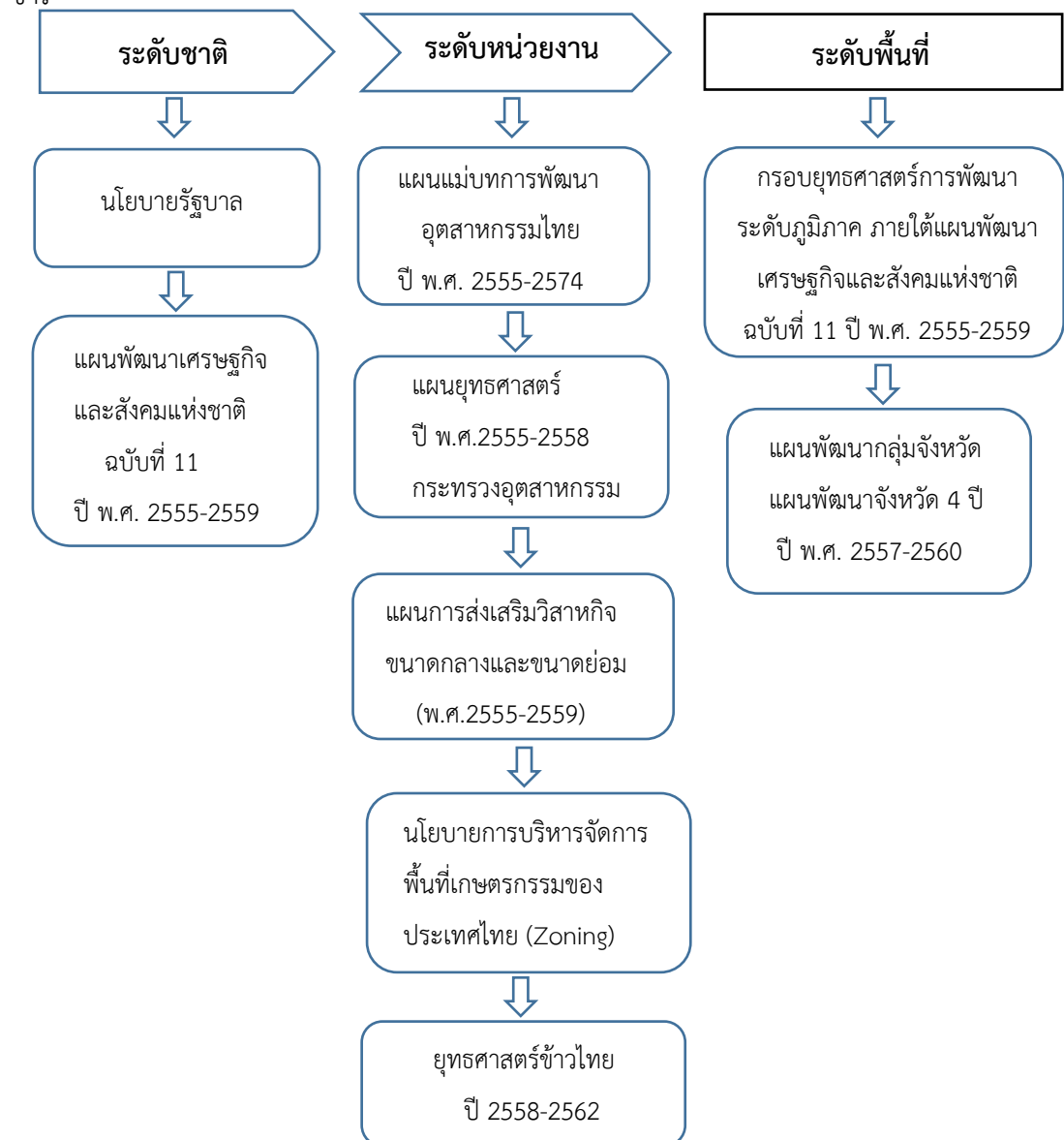
การศึกษาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา ทบทวนกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในภูมิภาค และการเชื่อมโยงการพัฒนา กับประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคภายใต้กรอบการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ AEC GMS ACMECS และ BIMSTEC เป็นต้น โดยทำการศึกษาทบทวนนโยบาย ยุทธศาสตร์ทั้งในระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำแนวทางและมาตรการในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูป ข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดยโสธร มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมของประเทศในปัจจุบันและในอนาคตตั้งแต่ระดับบนลงล่าง (Top-Down) และเชื่อมโยงกับประเทศ เพื่อนบ้าน ซึ่งในกระบวนการศึกษาทบทวนนโยบายฯ ดังกล่าว ประกอบด้วย

1) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในระดับชาติ ได้แก่ (1) นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) และ (2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ปี พ.ศ. 2555-2559

2) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในระดับหน่วยงาน ได้แก่ (1) แผนแม่บทการ พัฒนาอุตสาหกรรมไทย ปี พ.ศ. 2555-2574 (2) แผนยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ.2555-2558 กระทรวง อุตสาหกรรม (3) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (พ.ศ.2555-2559) (4) นโยบาย การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย (Zoning) และ (5) ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี 2558-2562

3) นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมในระดับพื้นที่ ได้แก่ (1) ทิศทางการพัฒนาภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้) ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 11 ปี พ.ศ.2555-2559 และ (2) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดและแผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี พ.ศ. 2557-2560

แผนภาพที่ 3 - 1 แสดงการสรุปการทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าว

3.1 สรุปการทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวในระดับชาติ

การทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวในระดับชาติ ประกอบด้วย (1) นโยบายรัฐบาล และ (2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ซึ่งจากการศึกษาและทบทวนนโยบายดังกล่าว สามารถสรุปสาระสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อจัดทำแนวทางและมาตรการในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดยโสธร ได้ดังนี้

3.1.1 นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี)

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2557 และได้แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีก่อนเข้ารับบริหารราชการแผ่นดิน ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 มีประเด็นนโยบาย แนวทางการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ดังต่อไปนี้

1) นโยบายการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ (นโยบายข้อ 6)

1.1) ลดอุปสรรคในการส่งออกเพื่อให้เกิดความคล่องตัว เช่น ปรับปรุงวิธีการตรวจรับรองมาตรฐานสินค้าและมาตรฐานการผลิตระดับไร่นา เป็นต้น ให้สะดวกรวดเร็วขึ้นตลอดจนลดขั้นตอนของกระบวนการด้านธุรการและเอกสารอื่นๆ ที่จะช่วยให้ระบบการส่งสินค้าเร็วขึ้น พร้อมทั้งแสวงหาตลาดที่มีศักยภาพเพื่อขยายฐานการส่งออกซึ่งครอบคลุมถึงการค้าชายแดนที่มีความสำคัญมากขึ้น (นโยบายข้อ 6.5)

1.2) ในด้านเกษตรกรรม ดำเนินการใน ๒ เรื่องใหญ่ คือ การปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การแบ่งเขตเพื่อปลูกพืชผลแต่ละชนิด และการสนับสนุนให้สหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มบทบาทในฐานะผู้ซื้อพืชผลจนถึงการแปรรูปและการส่งออกได้ แล้วแต่กรณี เพื่อให้สหกรณ์เป็นผู้ค้าขายสินค้าเกษตรรายใหญ่อีกรายหนึ่ง ซึ่งจะช่วยคานอำนาจของกลุ่มพ่อค้าเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีความสมดุลมากขึ้น (นโยบายข้อ 6.15)

1.3) ในด้านอุตสาหกรรม ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของประเทศ เช่น ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยการพัฒนาวัตถุดิบและกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่อาหารไทยบนฐานความรู้ความคิดสร้างสรรค์ และภูมิปัญญา ส่งเสริมการวิจัยเกษตรแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและแก้ไขปัญหาที่สำคัญของประเทศ เป็นต้น ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้การออกแบบและสร้างสรรค์ และส่งเสริมอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลเทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อปรับกระบวนการผลิตสู่ระบบอัตโนมัติและกึ่งอัตโนมัติ (นโยบายข้อ 6.16)

1.4) เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มองค์ความรู้ในการปรับปรุง

ประสิทธิภาพของ กระบวนการผลิต ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และพัฒนาการบริหารจัดการภายในองค์กร ปรับโครงสร้าง กลไกการสนับสนุนและการขับเคลื่อนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นระบบและมีเอกภาพที่ ชัดเจนทั้งในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและบริการทางการเงินและการลงทุนสำหรับวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ การตลาดและโอกาสในการลงทุนในต่างประเทศ (นโยบายข้อ 6.17)

2) นโยบายการส่งเสริมบทบาทและการใช้โอกาสในประชาคมอาเซียน (นโยบายข้อ

7)

2.1) เร่งส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ในภูมิภาคอาเซียน และขยาย ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากโครงข่ายคมนาคมขนส่ง และโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงระหว่างกันของอาเซียน ระบบการออกใบรับรอง/ใบอนุญาตผ่านระบบ อิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกันในอาเซียน รวมทั้งการสนับสนุนการใช้ประโยชน์ จาก ความตกลงทางการค้าการลงทุนภายใต้กรอบความร่วมมือในระดับทวิภาคีและพหุภาคีที่มีผลใช้ บังคับแล้ว เร่งขยายการจัดทำข้อตกลงการยอมรับร่วมกันของสินค้าด้านการตรวจสอบและรับรอง มาตรฐานโดยให้ความสำคัญต่อสินค้าที่ประเทศไทยมีศักยภาพสูง โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าอุปโภคและ บริโภค รวมถึงการปรับกฎเกณฑ์การค้าและระบบพิธีการศุลกากรให้สะดวก ลดขั้นตอนต่างๆ หรือ ยกเลิกขั้นตอนบางเรื่อง และปรับระบบภาษีและการอำนวยความสะดวกอื่นๆ เพื่อดึงดูดให้มีการตั้ง สำนักงานปฏิบัติการประจำภูมิภาคที่กรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางทาง ธุรกิจ การค้า การลงทุนของภูมิภาคได้ในที่สุด (นโยบายข้อ 7.1)

2.2) พัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยทุกระดับโดยสอดคล้องกับข้อตกลงในการเคลื่อนย้ายในด้านสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และปัจจัยการผลิตต่างๆ ที่เปิดเสรีมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้สามารถแข่งขันได้ รวมทั้งสามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับผู้ประกอบการในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อนำไปสู่ความเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทานตลาดโลกได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฐานการผลิตสินค้าหลายชนิดและธุรกิจเกี่ยวเนื่องที่ประเทศไทยได้เข้าไปลงทุนขยายฐานการผลิตในประเทศอื่นในอาเซียนมาเป็นเวลานานแล้ว ตลอดจนกลุ่มการผลิตที่ผู้ประกอบการของไทยเตรียมที่จะขยายฐานการผลิตเพิ่มเติมอีกหลายชนิด ซึ่งช่วยให้ประเทศไทยมีฐานการผลิตสินค้าคุณภาพหลากหลาย เพื่อขายในตลาดต่างๆ ได้มากขึ้น ทั้งในอาเซียนและในตลาดโลก และเป็นการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรม (นโยบายข้อ 7.2)

2.3) เร่งพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายในอนุภูมิภาคและภูมิภาคอาเซียน โดยเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ๖ ประเทศ (GMS) แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง(ACMECS) แผนความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และแผนแม่บทความเชื่อมโยงในอาเซียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ในอาเซียนสัมฤทธิ์ผลได้อย่างเป็นรูปธรรม (นโยบายข้อ 7.4)

2.4) ต่อเชื่อมเส้นทางคมนาคมขนส่งและระบบโลจิสติกส์จากฐานการผลิตในชุมชนสู่แหล่ง แปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าทั้งภายในประเทศและเชื่อมโยงกับอาเซียน เพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการ รายย่อยสู่ตลาดที่กว้างขวางยิ่งขึ้นทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่พื้นที่ต่างๆ ภายในประเทศด้วย (นโยบายข้อ 7.5)

3.1.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม โดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันปัจจัยเสี่ยง และเสริมรากฐานของประเทศด้านต่างๆ ให้เข้มแข็ง ควบคู่ไปกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ และความคิดสร้างสรรค์บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่มั่นคงและยั่งยืน ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สรุปได้ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน

1.1) การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร ภาครัฐให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน สนับสนุนการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ควบคุมและกำกับดูแลให้มีการนำเข้าและใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ได้มาตรฐาน ปรับปรุงบริการขั้นพื้นฐานเพื่อการผลิตให้ทั่วถึง ส่งเสริมการผลิตที่คงไว้ซึ่งความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของประเทศ พัฒนาและเสริมสร้างองค์ความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ ที่เหมาะสมทางการเกษตร รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

1.2) การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต สนับสนุนการผลิตและบริการของชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร อาหาร และพลังงาน ส่งเสริมสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ร่วมทำการศึกษาวิจัยกับภาคเอกชน สนับสนุนเกษตรกรและผู้ประกอบการนำองค์ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า ผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร ยกย่องคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร มาตรฐานระบบการผลิตสินค้าเกษตรให้เทียบเท่าระดับสากล ส่งเสริมระบบตลาดกลางสินค้าเกษตรและตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า ส่งเสริมภาคเอกชนและองค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระบบสินค้าเกษตรและอาหาร ร่วมกับสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการโลจิสติกส์ของภาคเกษตร

2) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

2.1) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และผลักดันให้มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็งและแข่งขันได้ ด้วยการปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของเอเชีย แอฟริกา และเศรษฐกิจภายในประเทศ ปรับโครงสร้างภาคบริการให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มกับสาขาบริการที่มีศักยภาพและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม พัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ซึ่งครอบคลุมถึงการพัฒนารัฐกิจสร้างสรรค์ การพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ และการพัฒนาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ พัฒนาภาคเกษตรบนฐานการเพิ่มผลิตภาพในการผลิตและยกระดับการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และพัฒนาภาคอุตสาหกรรมที่มุ่งการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมให้มีคุณภาพและยั่งยืน ด้วยการใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ สู่อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2.2) การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้เป็นพลังขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน เน้นการนำความคิดสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรทางปัญญา วิจัยและพัฒนาไปต่อยอด ถ่ายทอด และประยุกต์ใช้ประโยชน์ทั้งเชิงพาณิชย์ สังคม และชุมชน โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาและประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมที่ส่งเสริมการใช้ความคิดสร้างสรรค์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับภาคการผลิต ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมให้ทั่วถึงและเพียงพอทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในลักษณะของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน

3) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

3.1) การพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ มุ่งพัฒนาบริการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานสากล ปรับปรุงกฎระเบียบการขนส่งคนและสินค้าที่เกี่ยวข้อง พัฒนาบุคลากรในธุรกิจการขนส่งและโลจิสติกส์ เชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวพื้นที่ชายแดน/เขตเศรษฐกิจชายแดน ตลอดจนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศ

3.2) การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค มุ่งพัฒนาพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้เป็นฐานการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม การเกษตร และการท่องเที่ยว พัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเมืองชายแดน รวมทั้งบูรณาการแผนพัฒนาพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้บรรลุประโยชน์ร่วมกันทั้งด้านความมั่นคงและเสถียรภาพของพื้นที่

3.2 สรุปการทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวในระดับกระทรวง

การทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวในระดับกระทรวง ประกอบด้วย (1) แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ปี พ.ศ. 2555-2574 (2) แผนยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ.2555-2558 กระทรวงอุตสาหกรรม (3) แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ.2555-2559 (4) นโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศไทย (Zoning) และ (5) ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี 2558-2562 ซึ่งจากการศึกษาและทบทวนนโยบายดังกล่าว ที่มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อจัดทำแนวทางและมาตรการในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดยโสธร สรุปได้ดังนี้

3.2.1 แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ปี พ.ศ. 2555-2574

กระทรวงอุตสาหกรรม โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ได้จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรม พ.ศ. 2555-2574 ขึ้น เพื่อเป็นเข็มทิศในการพัฒนาผู้ประกอบการไทย และอุตสาหกรรม ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย คือ “มุ่งสู่อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สมดุลและยั่งยืน” โดยสร้างความสมดุลการพัฒนาใน 4 มิติ คือ 1) ด้านความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (Economic Wealth) 2) ด้านการใช้ศักยภาพของทุนมนุษย์ (Human Wisdom) 3) ด้านสังคมการเป็นอยู่ที่ดี (Social Well-Being) และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Wellness) โดยมีการกำหนดเป้าหมายเป็น 3 ระยะ ในช่วงเวลา 20 ปี ดังนี้

- เป้าหมายในระยะที่ 1 เป็นการสร้างความพร้อมให้กับประเทศไทยในการก้าวไปสู่การเป็นผู้ผลิตในระดับภูมิภาค เตรียมความพร้อมสู่ AEC (ASEAN Economic Community) โดยเริ่มจากการสร้างความพร้อมโดยการปรับ แก้ไขกฎระเบียบ ปัญหาข้อขัดเพื่ออำนวยความสะดวกและลดอุปสรรคที่มีพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับ (แรงงาน วัตถุดิบ ดึงดูดเทคโนโลยีใหม่ มาตรฐานวิจัยและพัฒนา จัดเขตพื้นที่ พัฒนาและจัดเขตพื้นที่ศูนย์ทดสอบ ฯลฯ) พัฒนากลัสเตอร์ และ การเข้าไปสู่การเป็นผู้ผลิตในภูมิภาคจากการสร้าง ASEAN Supply Chain และพัฒนาการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- เป้าหมายในระยะที่ 2 เป็นช่วงเวลาของการมุ่งเน้นการพัฒนาต่อจากการพัฒนาฐานความรู้เพื่อนำมาต่อยอดในการพัฒนาภาคการผลิตและสินค้า เน้นการผลิตสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การปรับบทบาทประเทศไทยให้เป็นตัวกลางในการบริหารจัดการระบบห่วงโซาการผลิตในภูมิภาคให้เป็นที่ยอมรับในอาเซียนและภูมิภาค โดยการพัฒนาเป็นศูนย์กลางการค้าและบริหารจัดการการผลิตและจัดการเครือข่ายในภูมิภาคยกระดับการผลิตวัตถุดิบ เพื่อสร้างให้เกิด

มูลค่าเพิ่มพร้อมไปกับการสร้างนวัตกรรมทรัพย์สินทางปัญญา และภาพลักษณ์ตราสินค้าไทยให้เป็นที่ยอมรับในอาเซียน/ภูมิภาค

- เป้าหมายในระยะที่ 3 เป็นการสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยในด้านตราสินค้าไทยที่ก้าวไกลในตลาดโลก เป็นผู้บริหารจัดการตราสินค้าที่มีเครือข่ายการผลิตจากในภูมิภาคที่เป็นที่ยอมรับในตลาดโลก และอุตสาหกรรมไทยเป็นที่ยอมรับ โดยมีความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรมนุษย์

ทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ.2555-2574 ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคลัสเตอร์อุตสาหกรรมและขยายเครือข่ายการผลิตสู่ต่างประเทศ (Internationalized Industrial structure and clusters to capture global opportunities) โดยใช้ศักยภาพของประเทศต่างๆ เพื่อสร้างโอกาสในตลาดโลก การสร้างความร่วมมือกันระหว่างประเทศผู้ผลิต โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่ของแต่ละประเทศร่วมกันสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งในด้านของคุณภาพผลิตภัณฑ์ การลดระยะเวลาที่ใช้ในการผลิตและต้นทุนการผลิต เพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับตลาดโลก โดยมีแนวทางการพัฒนา 3 ระยะ คือ

● **ในระยะเริ่ม (1-5 ปี)**

- ส่งเสริมการพัฒนากลุ่มคลัสเตอร์ให้มีความสามารถเฉพาะด้าน
- เชื่อมโยงฐานการผลิตและบริการในภูมิภาคอาเซียน (AEC)
- สนับสนุนการลงทุนในฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมนวัตกรรมของต่างประเทศ

● **ในระยะกลาง (5-10 ปี)**

- ส่งเสริมการร่วมมือระหว่างกลุ่มคลัสเตอร์กับบริษัทขนาดใหญ่ในภูมิภาค
- สนับสนุนการบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตบริการและจัดจำหน่ายในอาเซียน
- สร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยในระดับภูมิภาค
- สร้างบทบาทให้ประเทศไทยมีส่วนในการกำหนดมาตรฐานการผลิตในภูมิภาค

● **ในระยะยาว 10-20 ปี**

- ส่งเสริมการลงทุนการผลิต บริการ และจัดจำหน่ายสินค้าในเครือข่ายสู่ภายนอกภูมิภาค
 - สร้างภาพลักษณ์สินค้าไทยในระดับสากล
 - สร้างบทบาทให้ประเทศไทยมีส่วนในการควบคุมมาตรฐานการผลิตในเวทีโลก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน (Upgrade and Create Sustainable Entrepreneur) จุดเริ่มต้นของการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้นจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการไทยอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก โดยแนวโน้มของความต้องการของผู้บริโภคในอนาคตมีแนวโน้มไปสู่สินค้าที่มีคุณภาพดีและสามารถตอบสนองต่อการดำเนินชีวิตประจำวันได้ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ภายใต้การบริการและราคาที่มีความเหมาะสม ซึ่งการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการแต่เพียงอย่างเดียว นั้น ไม่สามารถครอบคลุมความต้องการของผู้บริโภคได้ทั้งหมด จำเป็นต้องอาศัยการสร้างความร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการในแต่ละชั้นของห่วงโซ่มูลค่าในการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดสินค้าและบริการจากผู้บริโภค ดังนั้นการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการร่วมกับการพัฒนาคลัสเตอร์ของอุตสาหกรรมจึงนับเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งและยั่งยืน ในระยะกลางจะก้าวสู่การพัฒนาต่อยอดการสร้างสรรคสินค้าที่เน้นการใช้ทุนมนุษย์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มและนวัตกรรมให้กับสินค้า และขยายความร่วมมือของผู้ประกอบการในห่วงโซ่มูลค่ากับบริษัทขนาดใหญ่ภายในภูมิภาคอาเซียน เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการยกระดับผู้ประกอบการรายย่อยสู่บริษัทชั้นนำในโลกต่อไป เพื่อนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถการผลิตไปสู่การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าและตลาด รวมทั้งการก้าวเข้าสู่เจ้าของตราสินค้าที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและสามารถควบคุมมาตรฐานการผลิตในเวทีโลกได้ในระยะยาว โดยแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 3 ระยะ คือ

- **ในระยะเริ่ม (1-5 ปี)**
 - สร้างความเข้มแข็ง SMEs ให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานการผลิต
 - ส่งเสริมการบริหารจัดการผลิตด้าน ต้นทุนความเสี่ยง และจรรยาบรรณ
 - สนับสนุนการต่อยอดงานวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์
- **ในระยะกลาง (5-10 ปี)**
 - สนับสนุนการสร้างนวัตกรรม มูลค่าเพิ่มและทรัพย์สินทางปัญญา
 - ส่งเสริมการร่วมทุนกับบริษัทชั้นนำในโลกในด้านการวิจัย พัฒนา และการตลาด
 - พัฒนาการผลิตสู่ Green Industry ทั้งระบบ
 - สนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีตราสินค้าที่เป็นที่ยอมรับในอาเซียนและภูมิภาค
- **ในระยะยาว (10-20 ปี)**
 - ส่งเสริม SMEs ไทย ก้าวเข้าสู่การเป็นบริษัทชั้นนำในโลก
 - สนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีตราสินค้าที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
 - พัฒนาความเข้มแข็งของการประกอบการอย่างมีส่วนร่วมและสมดุลใน

แต่ละชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับโครงสร้างสนับสนุนอุตสาหกรรมเพื่อการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอย่างบูรณาการ (Enhance competitive industry platform) โครงสร้างสนับสนุนนับเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยที่จะส่งผลต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมไทยต่อไปในอนาคต ทั้งในด้านของการปรับปรุงกฎระเบียบให้มีความเหมาะสมต่อสถานการณ์ในโลกที่เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ โดยเฉพาะแนวโน้มของความร่วมมือทางการค้าที่มีเพิ่มมากขึ้นในอนาคต การปรับเปลี่ยนกฎระเบียบให้เท่าทันกับสถานการณ์ จะทำให้ผู้ประกอบการไทยสามารถช่วงชิงความได้เปรียบในการแข่งขันของตลาดโลกได้ รวมทั้งการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ ตลอดจนการเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรในทุกกระดับให้สามารถรองรับต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และการมีหน่วยงานกลางที่บริหารจัดการความสัมพันธ์ระหว่างอุตสาหกรรมกับสังคมให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมไทยต่อไป สิ่งเหล่านี้ นับเป็นเพียงจุดเริ่มต้นในการยกระดับโครงสร้างสนับสนุนอุตสาหกรรม แต่ในระยะถัดไปนั้น จำเป็นต้องพัฒนาสู่การสร้างการยอมรับในศูนย์วิจัยและพัฒนาสินค้าของไทยในภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้กำหนดและมีบทบาทในการสร้างมาตรฐานของสินค้าให้เกิดการยอมรับในวงกว้าง นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้เกิดการรองรับการผลิตในรูปแบบคลัสเตอร์ต่อไปในอนาคตได้ ส่วนในระยะยาวจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมร่วมกันทั้งเครือข่ายการผลิต โดยเฉพาะการพัฒนาอุตสาหกรรมร่วมกันในภูมิภาคและมีบทบาทในการบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตและบริการ จนสามารถส่งออกไปบริหารจัดการเครือข่ายการผลิตและบริการในภูมิภาคต่างๆของโลกได้ เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป โดยแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 3 ระยะ คือ

● **ในระยะเริ่มแรก (1-5 ปี)**

- กำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากร (ที่ดิน / น้ำ / ไฟฟ้า / วัตถุดิบ ฯลฯ) รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรม
- ปรับปรุงกฎระเบียบ รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างสมดุล
- จัดหาและพัฒนาบุคลากรภาคอุตสาหกรรมให้มีปริมาณ / คุณภาพเพียงพอ
- สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหรือกองทุน
- จัดตั้งหรือพัฒนาศูนย์ทดสอบ/วิจัย/ออกแบบ ที่รองรับมาตรฐานสากล

● **ในระยะกลาง (5 – 10 ปี)**

- จัดตั้ง Green Industry Zone รองรับการผลิต และการเชื่อมโยงในภูมิภาคและยกระดับสินค้าเชื่อมโยงเกษตร
- ยกระดับบุคลากรให้มีความสามารถเป็นที่ยอมรับในระดับภูมิภาค

- พัฒนาศูนย์ทดสอบ/วิจัย/ออกแบบรองรับการใช้งานในอาเซียน
- พัฒนาและบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์อาเซียน
- **ในระยะยาว (10-20 ปี)**
 - ยกระดับบุคลากรให้มีความสามารถเป็นที่ยอมรับในระดับโลก
 - พัฒนาและบูรณาการโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์รองรับอาเซียน + 6

3.2.2 แผนยุทธศาสตร์กระทรวงอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.2555-2558

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ปี พ.ศ. 2555 – 2558 เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องได้ทราบนโยบายและทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรม และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของหน่วยงาน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมไทยสามารถก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพภูมิอากาศ และส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนของภาคอุตสาหกรรม โดยมียุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการศึกษาเพื่อจัดทำแนวทางและมาตรการในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดยโสธร สรุปได้ดังนี้

1) การเชื่อมโยงอุตสาหกรรมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และปรับโครงสร้างการผลิตสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้ (ยุทธศาสตร์ที่ 1) มีเป้าประสงค์เพื่อเชื่อมโยงภาคการผลิตทั้งด้านวัตถุดิบและการตลาดกับประเทศในประชาคมอาเซียน ปรับโครงสร้างการผลิตของอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้ และอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องคือ

- สร้างความพร้อมและพัฒนาศักยภาพภาคอุตสาหกรรม ให้มีคุณค่าในเชิงสร้างสรรค์รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- การเชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมเศรษฐกิจอาเซียน และเขตเศรษฐกิจอื่นๆ
- สนับสนุนอุตสาหกรรมให้มีการพัฒนาบนพื้นฐานของการผลิตที่ใช้ฐานความรู้ เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตและลดการใช้แรงงานภาคอุตสาหกรรม
- ส่งเสริมสถานประกอบการให้มีศักยภาพและสามารถพึ่งพาซึ่งกันและกัน

2) การส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและพัฒนาอุตสาหกรรม (ยุทธศาสตร์ที่ 2) มีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมมีโอกาสความพร้อม และได้รับบริการอย่างทั่วถึงในการลงทุนและประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องคือ

- ส่งเสริมการลงทุนไทยทั้งในและต่างประเทศ และการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศและภูมิภาค
- สนับสนุน และจัดการพื้นที่อุตสาหกรรม (Zoning Planning) อย่างเหมาะสม
- ผลักดันการแก้ไข ปรับปรุง และออกกฎหมายและกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการอุตสาหกรรม เพื่อลดอุปสรรคและต้นทุนในการประกอบธุรกิจ และส่งเสริมการยกระดับของภาคอุตสาหกรรม
- จัดตั้งกองทุน และเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์จากกองทุน
- พัฒนาระบบข้อมูลเชิงลึกด้านเศรษฐกิจ เพื่อเตือนภัยการตัดสินใจการลงทุนในอาเซียนและด้านอื่นๆ

3) การเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก (ยุทธศาสตร์ที่ 3) มีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และบุคลากรภาคอุตสาหกรรม มีศักยภาพสูงขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาทุนมนุษย์ โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องคือ

- เสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น
- เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ และโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม ให้มีความได้เปรียบในการแข่งขัน
- พัฒนามาตรฐานระบบและผลิตภัณฑ์ รวมถึงการบังคับใช้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อประชาชน และเอื้อต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม
- สร้างเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ของอุตสาหกรรม

3.2.3 แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (พ.ศ.2555-2559)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งเป็นศูนย์กลางประสานระบบการทำงานของส่วนราชการ องค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้เกิดการบูรณาการงานส่งเสริมอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน สสว. ได้จัดทำแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้มีการเติบโตอย่างแข็งแกร่งและยั่งยืน โดยมีกรอบแนวคิดในการผลักดันให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทย ด้วยการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้ดำเนินธุรกิจโดยใช้ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม และเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งจะครอบคลุมมิติเชิงพื้นที่ ทั้งระดับภาพรวมประเทศ กลุ่มจังหวัด และรายจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายความเจริญจากส่วนกลางสู่ภูมิภาคและยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่ แผนการ

ส่งเสริมฯ ฉบับนี้ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์หลักที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อจัดทำแนวทางและมาตรการในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดยโสธร สรุปได้ดังนี้

1) สนับสนุนปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย (ยุทธศาสตร์ที่ 1) โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ทบทวนปรับปรุง และผลักดันกฎหมาย ระเบียบ มาตรการภาษีและการให้สิทธิประโยชน์เพื่อเอื้อและลดอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- เสริมสร้างระบบและเตรียมความพร้อมเพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงเงินทุน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทางการเงิน
- พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการตลาดให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2) เสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย (ยุทธศาสตร์ที่ 2) โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ส่งเสริมการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ การรวมกลุ่มและการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ
- พัฒนาสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม ภูมิปัญญา และทุนทางวัฒนธรรม
- ยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานสากล
- สร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางการตลาดให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- สร้างและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการใหม่

3) ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เติบโตอย่างสมดุลตามศักยภาพของพื้นที่ (ยุทธศาสตร์ที่ 3) โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- เพิ่มศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตเศรษฐกิจชายแดนและพื้นที่ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ
- สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการใช้ประโยชน์และบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่
- การบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยในระดับพื้นที่

4) เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจระหว่างประเทศ (ยุทธศาสตร์ที่ 4) โดยมีกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- เสริมสร้างความพร้อมให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการเข้าสู่การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน
- เสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ
- สร้างความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับธุรกิจในต่างประเทศ

3.2.4 นโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

คณะรัฐมนตรี ได้กำหนดให้จัดทำเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ (Zoning) ในยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ปี 2556-2561 เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินของประเทศเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ต้องอาศัยความพร้อมของปัจจัยหลัก 3 ด้านในการขับเคลื่อน ประกอบด้วย การบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรที่เหมาะสม (Area & Resource) ผลผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด (Commodity) และการมีบุคลากรด้านการเกษตรทั้งเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ที่จะทำหน้าที่บริหารจัดการการผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Human Resource : Smart Farmer & Smart Officer) แต่จากข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง 3 ด้านที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ นั้น พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยในบางพื้นที่มีความพร้อมสำหรับการพัฒนา แต่ในบางพื้นที่ยังขาดความพร้อมในบางเรื่อง หรือมีปัญหที่ต้องเร่งแก้ไขก่อน การพัฒนาในแต่ละพื้นที่จึงไม่สามารถใช้รูปแบบ วิธีการเหมือนกันได้ หน่วยงานในพื้นที่และระดับจังหวัดจะต้องกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมในการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่และสินค้า โดยคำนึงถึงข้อมูลข้อเท็จจริงจากปัจจัยทั้ง 3 ด้านที่ดำเนินการสำรวจ รวบรวม ตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ ในเบื้องต้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำประกาศเรื่อง “การกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์” เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2556 โดยการวิเคราะห์ความเหมาะสมของที่ดิน กับปัจจัยความต้องการของพืชแต่ละชนิด ตามสภาพที่มีการเพาะปลูกแต่ละชนิดในปัจจุบัน ร่วมกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อาทิ เขตป่าไม้ตามกฎหมาย เขตพื้นที่โครงการชลประทาน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการประมาณการผลผลิตสินค้าเกษตรที่จะออกสู่ตลาดตามช่วงฤดูกาลต่างๆ และเผื่อไว้เพื่อหามาตรการรองรับได้ทันทั่วทั้งที่ ตลอดจนเพื่อสนับสนุนการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว 76 จังหวัด 809 อำเภอ 5,880 ตำบล
- เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง 49 จังหวัด 448 อำเภอ 2,113 ตำบล
- เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกมันยางพารา 60 จังหวัด 403 อำเภอ 1,703 ตำบล

- เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน 26 จังหวัด 185 อำเภอ 856 ตำบล
- เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน 48 จังหวัด 401 อำเภอ 2,105 ตำบล
- เขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 43 จังหวัด 268 อำเภอ 1,175

ตำบล

สำหรับรายละเอียดเขตเหมาะสมการปลูกข้าว มีดังนี้

ตารางที่ 3.2-1 สรุปเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว จำแนกตามรายการภาค

	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล
รวมทั้งประเทศ	76	809	5,880
● ภาคเหนือ	17	189	1,332
● ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	20	322	2,494
● ภาคกลาง	19	132	1,122
● ภาคตะวันออก	7	55	323
● ภาคใต้	13	111	609

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 3.2-2 สรุปเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว จำแนกตามรายจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

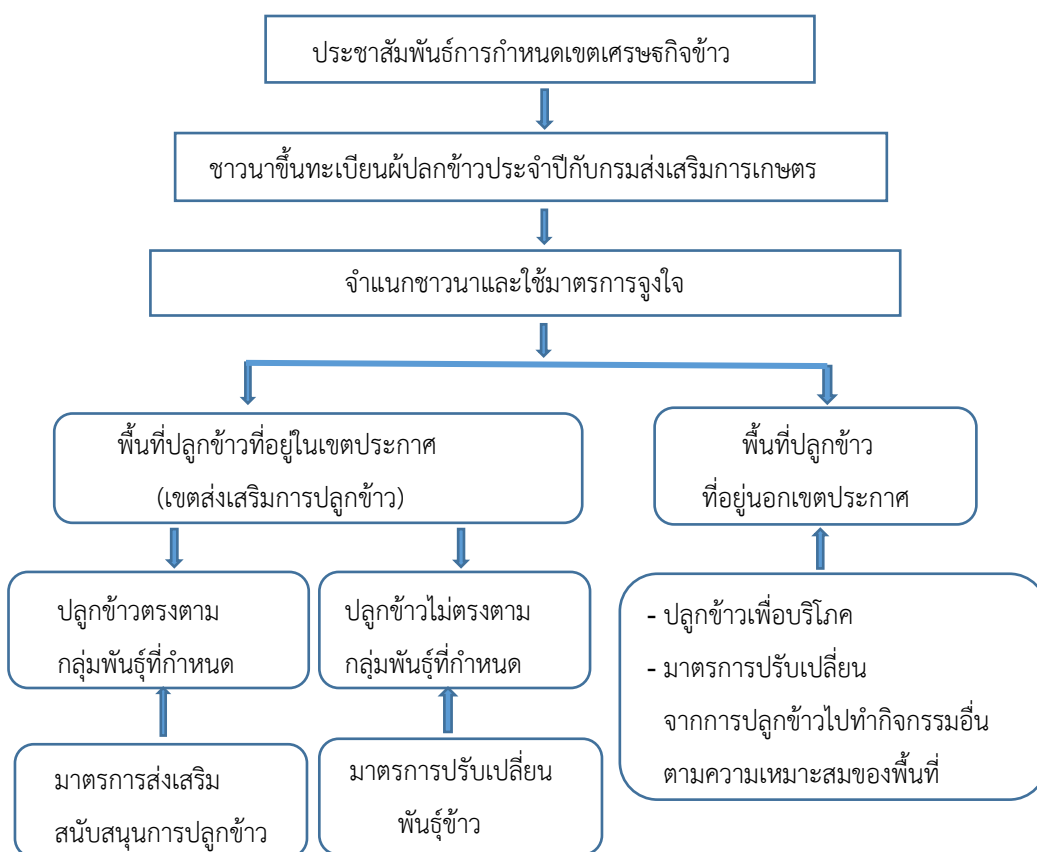
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อำเภอ	ตำบล
รวมทั้งภาค (20 จังหวัด)	322	2,494
1. กาฬสินธุ์	18	125
2. ขอนแก่น	26	199
3. ชัยภูมิ	16	108
4. นครพนม	12	92
5. นครราชสีมา	32	263
6. บึงกาฬ	8	53
7. บุรีรัมย์	23	183
8. มหาสารคาม	13	130
9. มุกดาหาร	7	52
10. ยโสธร	9	79
11. ร้อยเอ็ด	20	172
12. เลย	13	57

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อำเภอ	ตำบล
13. ศรีสะเกษ	22	190
14. สกลนคร	18	124
15. สุรินทร์	17	153
16. หนองคาย	9	58
17. หนองบัวลำภู	6	59
18. อำนาจเจริญ	7	51
19. อุดรธานี	21	152
20. อุบลราชธานี	25	194

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ในส่วนของการดำเนินงานตามนโยบายการกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนภาพที่ 3.2-1

แผนภาพที่ 3.2-1 ขั้นตอนการดำเนินงานตามนโยบายการกำหนดเขตเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.2.5 ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี 2558-2562

วิสัยทัศน์สำหรับข้าวของรัฐบาลคือ ไทยเป็นผู้นำการค้าข้าวในตลาดโลก ผ่านการพัฒนาภาคการตลาดให้มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความสมดุลให้กับทุกภาคส่วน และเป็นแหล่งผลิตข้าวที่มีประสิทธิภาพ ชาวนามีความเป็นอยู่ที่ดี องค์กรชาวนามีความเข้มแข็ง สำหรับยุทธศาสตร์ข้าวไทย ปี 2558-2562 ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตข้าว และยุทธศาสตร์ด้านการตลาดข้าว

- ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตข้าว จะมุ่งเน้นไปที่ 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการพื้นที่ปลูกและปริมาณผลผลิตข้าวให้เหมาะสม

เพื่อให้ได้ผลผลิตข้าวเปลือกรวมทั้งประเทศที่สมดุลกับอุปสงค์ โดยการกำหนดเขตส่งเสริมการปลูกข้าว ตามศักยภาพของพื้นที่ (Zoning) ในเขตพื้นที่เหมาะสมปลูกข้าว (ในเขต Zoning) จะส่งเสริมการผลิต ข้าวตามกลุ่มพันธุ์ข้าวที่ตรงตามความต้องการของตลาด ได้แก่ กลุ่มพันธุ์ข้าวหอมมะลิ กลุ่มพันธุ์ข้าวหอม ปทุม กลุ่มพันธุ์ข้าวขาว กลุ่มพันธุ์ข้าวเหนียว และกลุ่มข้าวตลาดเฉพาะ (Niche Market) เช่น ข้าว อินทรีย์ ข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) พร้อมสร้างตลาดรองรับ ส่วนในเขตพื้นที่ไม่เหมาะสมปลูกข้าว (นอกเขต Zoning) จะสนับสนุนให้ชาวนาปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่น หรือไปทำกิจกรรม อื่นที่ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่า

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว เพื่อให้ชาวนาสามารถผลิตข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง โดยเร่งรัดการผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดีให้เพียงพอ ทันฤดูกาลเพาะปลูก ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (Modern Technology) ในการผลิตข้าว และปรับเปลี่ยนกรรมวิธีการผลิตข้าวมาเป็นแบบประณีต (Intensive Farming) สนับสนุนการทำนาแปลงรวมเชิงอุตสาหกรรมครบวงจร ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเก็บรักษาข้าวและการขนส่งสินค้าข้าวของชาวนา และเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว เทคโนโลยี และเพิ่มศักยภาพการวิจัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การยกระดับคุณภาพและการเพิ่มมูลค่าข้าว เพื่อให้ผลผลิตข้าวเปลือกที่ชาวนาผลิตได้ มีคุณภาพและปลอดภัยจากแปลงผลิตข้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดย

- เร่งรัดส่งเสริมให้ชาวนาปลูกข้าวที่ให้ผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพสูง ตรงตามความต้องการของตลาด โดยใช้พันธุ์ที่ผ่านการรับรองพันธุ์ของกรมการข้าว

- ส่งเสริม สนับสนุนการผลิตสินค้าข้าวเพื่อตลาดเฉพาะ (Niche Market) เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications : GI) ข้าวมูลค่าสูงเฉพาะถิ่น สร้างตราสินค้าข้าวและผลิตภัณฑ์ พร้อมสร้างตลาดรองรับควบคู่กันไป รวมทั้งสนับสนุนโรงสีข้าวให้แก่ชุมชน และ

ส่งเสริมให้ชุมชนสีแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร และแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวทั้งที่เป็นอาหาร และไม่เป็นอาหาร

- ส่งเสริมให้ชาวนาผลิตข้าวให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐานการผลิต ได้แก่ Pre-GAP GAP GI และอินทรีย์ รวมทั้งส่งเสริมโรงสีข้าวพัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐานการผลิตที่ดีสำหรับอาหาร (Good Manufacturing Practices) พัฒนาระบบและเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าวและผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล สามารถบริการชาวนาได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

- สร้างระบบการเชื่อมโยงระหว่างชาวนา (ต้นน้ำ) โรงสี ผู้ประกอบการค้าข้าว และผู้จำหน่าย (กลางน้ำ) และผู้บริโภค (ปลายน้ำ) ในรูปแบบของการจัดการห่วงโซ่อุปทานร่วมกัน

- วิจัยและพัฒนาการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์อาหาร ที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และผลิตภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหาร เช่น อาหารพร้อมทาน อาหารและเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพ เครื่องสำอางค์ เวชภัณฑ์ สบู่ รวมทั้งพัฒนาผลิตภัณฑ์ การผลิตพลังงานจากวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตข้าว และพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อคงสภาพของผลิตภัณฑ์ข้าว

- เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผ่านช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์ต่างๆ ทุกรูปแบบ ให้ผู้บริโภคเห็นถึงความสำคัญ คุณค่า และประโยชน์ของข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งแก่ชาวนาและองค์กรชาวนา เพื่อให้ชาวนา และองค์กรชาวนา (สหกรณ์การเกษตร วิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีความเข้มแข็ง มีขีดความสามารถในการผลิตข้าวมากขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดย

- สร้างและพัฒนาเครือข่ายระหว่างหน่วยงานราชการด้วยกัน ระหว่างหน่วยงานราชการกับชาวนา และระหว่างชาวนากับชาวนา ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิต การบริหารจัดการการผลิตข้าว ตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา จนถึงการขายส่ง รวมทั้งปรับปรุงศูนย์บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล ศูนย์ข้าวชุมชน และสนับสนุนจัดสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในระดับหมู่บ้าน ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่และศักยภาพของชาวนา เพื่อให้สามารถบริการชาวนาได้อย่างทั่วถึง

- ส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตร วิสาหกิจชุมชน ศูนย์ข้าวชุมชน กลุ่มเกษตรกร เป็นศูนย์กลางชาวนาในระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ตั้งแต่การบริหารจัดการปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารชีวภาพ เครื่องจักรกลการเกษตร การสีแปรรูปข้าว การค้า และการตลาดของชุมชน โดยภาครัฐสนับสนุนงบประมาณและเครื่องมืออุปกรณ์ในเบื้องต้น

- ยกระดับขีดความสามารถในการผลิตข้าวของชาวนา โดยสร้างชาวนาปราดเปรี๊ยะ (Smart Farmer) ให้เป็นชาวนาที่มีสมรรถนะสูง โดยให้ความรู้และจูงใจให้ชาวนาเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับ เป็นการยกระดับมาตรฐานชาวนา รวมทั้งเป็นวิทยากรจากชาวนาสู่ชาวนาของทุกพื้นที่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ให้มีการเชิดชูและประกาศเกียรติคุณชาวนาและกลุ่มเกษตรกรที่ประสบ

ความสำเร็จ และผลักดันให้ชาวนาเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตข้าวให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการผลิตข้าวที่คุ้มค้ำกับการลงทุน เช่น เกณฑ์ต้นทุนการผลิตต่อตัน เกณฑ์ต้นทุนการผลิตต่อไร่ เกณฑ์ผลผลิตต่อไร่ และ เกณฑ์คุณภาพข้าว เป็นต้น

- สนับสนุนการประกันความเสี่ยงในการผลิตข้าว โดยพัฒนาและสนับสนุนให้มีการประกันภัยธรรมชาติให้มีรูปแบบหลากหลาย ครอบคลุมทุกพื้นที่ ในวงกว้างมากขึ้น พัฒนากลไกให้ชาวนาสามารถเข้าถึงง่าย ส่งเสริมสนับสนุนให้บริษัทประกันภัยภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการป้องกันความเสี่ยงให้กับชาวนา ซึ่งอาจจะกำหนดให้เกษตรกรจ่ายค่าเบี้ยประกันแล้ว รัฐต้องมีการสมทบค่าเบี้ยประกันเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้าร่วมโครงการของชาวนา รวมทั้งรัฐบาลส่งเสริม สนับสนุนให้ชาวนาได้รับการประกันความเสี่ยงราคา ในกรณีที่ราคาข้าวเปลือกตกต่ำ โดยชาวนาจ่ายเบี้ยประกันส่วนหนึ่ง และรัฐสมทบเบี้ยประกันอีกส่วนหนึ่ง โดยรัฐจะต้องไม่ทำให้กลไกตลาดบิดเบือนมากเกินไปจนเป็นภาระงบประมาณของภาครัฐ

• ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดข้าว ประกอบด้วย 7 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 มีแผนการพัฒนาข้าวที่ยั่งยืนและมีเสถียรภาพ โดยการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการสินค้าข้าว ทั้งด้านการผลิตและการค้า ให้มีความสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ สอดคล้องกับสถานการณ์และภาวะการแข่งขันในปัจจุบัน เพื่อสร้างเสถียรภาพให้แก่ภาคการผลิตและการค้าข้าวไทยอย่างยั่งยืน

ระยะสั้น : เร่งรัดปรับโครงสร้างการบริหารจัดการผลผลิตข้าวให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับพันธุ์ข้าวแต่ละชนิด ลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรังเพื่อควบคุมปริมาณข้าวให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ควบคู่ไปกับการให้ความช่วยเหลือด้านการวางแผนการผลิตและการวิจัยพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตและคุณภาพข้าว

ระยะยาว : ให้การสนับสนุนภาคการผลิตในรูปแบบที่ไม่ทำลายกลไกตลาด โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าวที่ดี มีคุณภาพ ต้นทุนต่ำ และให้ผลผลิตต่อไร่สูง สนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานด้านสุขอนามัย โดยมีเป้าหมายให้ผลผลิตข้าวต่อไร่ของไทย ในปี 2021 เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างน้อยร้อยละ 25 ด้วยต้นทุนการผลิตข้าวต่อตันที่ลดลงอย่างน้อยร้อยละ 20 รวมทั้ง ส่งเสริมการผลิตข้าวคุณภาพที่มีความโดดเด่นซึ่งกระจายอยู่ตามท้องถิ่นต่างๆ สำหรับตลาดเฉพาะ เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวกล้องงอก ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวสังข์หยด ข้าวลิ้มผัว เพื่อเพิ่มมูลค่าและความหลากหลายของข้าวไทยในตลาด ภายใต้การผลิตแบบแปลงรวมเชิงอุตสาหกรรม ด้วยระบบประณีตตามวิถีธรรมชาติ โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้ง ผลักดันการยกระดับห่วงโซ่มูลค่าข้าว (Value Chain) ตลอดกระบวนการตั้งแต่การผลิตจนถึงการแปรรูปสู่การค้า เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีรายได้และชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความเป็นธรรมในระบบการค้าข้าว โดยดูแลการค้าข้าวให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมตามกลไกตลาด โดยร่วมมือกับเครือข่ายองค์กรภาคเอกชน เกษตรกร และ

ภาคประชาชน กำกับดูแลแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมตลอดห่วงโซ่อุปทานการค้าข้าว เน้นความโปร่งใสตรวจสอบได้ ตั้งแต่กระบวนการเก็บรักษา การบริหารจัดการสต็อกข้าว การจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ จัดระบบโรงสีและตลาดกลางให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกข้าวที่สำคัญ รวมทั้งพัฒนาให้เกษตรกรชาวนามีความรู้เรื่องมาตรฐานการชั่ง การวัดความชื้นและสิ่งเจือปน และปราศจากการทุจริตจากภาคส่วนต่างๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและผลักดันการใช้มาตรฐานการผลิตและการค้าให้ได้มาตรฐานสากล โดยจัดให้มีระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพข้าวอย่างเข้มงวดทุกขั้นตอน ผลักดันให้ผู้ประกอบการโรงสีปรับปรุงการสีแปรสภาพให้ได้ตามมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practice) จัดให้มีศูนย์ปฏิบัติการตรวจสอบและรับรองคุณภาพมาตรฐานเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว และปรับปรุงกฎกติกาการส่งออกข้าวป้องกันการปลอมปน เพื่อให้ข้าวไทยทุกเม็ดเป็นข้าวที่ได้รับการยอมรับในคุณภาพและมาตรฐานในระดับสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพระบบการค้าข้าวและการตลาด ประเทศไทยตั้งเป้าหมายที่จะเป็นศูนย์กลางการค้าและการส่งออกข้าวที่สามารถตอบสนองความต้องการของทุกระดับคุณภาพและทุกระดับราคาในตลาดโลก โดยให้ภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักและภาครัฐทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและกำกับดูแล เพื่อรักษาความเป็นธรรมทางการค้าและการแข่งขันอย่างเสรีตามกลไกตลาด ตลอดจนร่วมมือกับผู้ประกอบการรายใหญ่ในการช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศได้

ในส่วนของการตลาดต่างประเทศ ตั้งเป้าหมายที่ไทยและอาเซียนจะเป็นผู้นำทางด้านคุณภาพและมาตรฐานข้าว รวมทั้งผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำจากข้าวของโลก เพื่อให้ข้าวไทยคงความเป็นหนึ่งในเรื่องคุณภาพที่ผู้บริโภคทั่วโลกพึงพอใจ โดยจะส่งเสริมตลาดสำหรับข้าวคุณภาพสูง (Premium) และข้าวชนิดพิเศษสำหรับตลาดเฉพาะ (Niche Market) อาทิ ข้าวอินทรีย์ และข้าวประจำท้องถิ่นที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ตามภูมิศาสตร์ (Geographical Identification : GI) เช่น ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้จากที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อตอบสนองความตื่นตัวในเรื่องสุขภาพของผู้บริโภคกลุ่มนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง ยึดถือในตัวผลิตภัณฑ์ที่ตนเองมีความเชื่อมั่นสูง (Brand royalty) และพร้อมที่จะจ่ายเงินแพงขึ้นเพื่อคุณสมบัติเฉพาะของผลิตภัณฑ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างค่านิยมการบริโภคข้าว โดยสอดแทรกวัฒนธรรมข้าวไทยเข้าไปในทุกๆ กิจกรรม ทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานแสดงสินค้าระดับนานาชาติ เพื่อนำเสนอคุณประโยชน์และความมหัศจรรย์ของข้าวไทยอันหลากหลายที่เป็นได้ทั้งอาหารและโภชนาบำบัด ให้ผู้บริโภคทั่วโลกได้รู้จักและตระหนักถึงคุณค่าของพืชอาหารชนิดนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและการแปรรูปข้าว โดยสนับสนุนให้มีการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย สามารถเป็นได้ทั้งอาหารเพื่อการบริโภคและสินค้าสำหรับอุปโภค เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างความหลากหลายให้แก่ผู้บริโภค

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อให้ข้าวไทยสามารถแข่งขันทางด้านราคาได้ โดยพัฒนาปรับปรุงการขนส่งทั้งระบบให้มีความสะดวกและมีต้นทุนที่ต่ำลง ร่วมกับภาคเอกชนในการจัดตั้งคลังสินค้า ไซโล และห้องเย็น เพื่อเป็นจุดกระจายสินค้า และใช้ประโยชน์จากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการพัฒนาเส้นทางโลจิสติกส์ เพื่อกระจายสินค้าไปยังทุกภูมิภาคทั่วโลก

ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว จะมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคเกษตรกร โดยภาคเอกชนเป็นผู้ขับเคลื่อนการค้า ภายใต้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกจากภาครัฐ เพื่อรักษาระบบการค้าข้าวให้เป็นไปตามกลไกตลาด ส่งเสริมความร่วมมือและการซื้อขายข้าวระหว่างภาคเอกชนไทยกับผู้ค้ารายใหญ่จากประเทศผู้นำเข้า และผลักดันการบุกเบิกตลาดใหม่เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งข้าวในตลาดโลก ควบคู่กับการแสวงหาความร่วมมือกับกลุ่มประเทศผู้ผลิตข้าวโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน ใช้จุดเด่นของแต่ละประเทศให้เป็นประโยชน์ส่งเสริมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

3.3 สรุปการทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวในระดับพื้นที่

การทบทวนนโยบายยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย 1) ทิศทางการพัฒนาภาค ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) และ 2) แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2557 – 2560) ซึ่งจากการศึกษาและทบทวนนโยบายดังกล่าว ที่มีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อจัดทำแนวทางและมาตรการในการผลักดันการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในจังหวัดยโสธร สรุปได้ดังนี้

3.3.1 ทิศทางการพัฒนาภาค ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำทิศทางการพัฒนาภาคในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามศักยภาพภูมิสังคมของแต่ละภาคที่เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกฝ่าย และมุ่งหวังให้ จังหวัด กลุ่มจังหวัด ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด แผนปฏิบัติการประจำปีของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการระดับต่างๆ ตลอดจนมุ่งหวังให้เกิดการประสานการดำเนินงานและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาร่วมกัน

ทิศทางการพัฒนาภาคที่จัดทำขึ้นนี้ ประกอบด้วย 4 ภาค คือ ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทิศทางการพัฒนาภาคกลาง และทิศทางการพัฒนาภาคใต้ โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1) ทิศทางการพัฒนาภาคเหนือ

● กำหนดบทบาทการพัฒนาภาคเหนือ ดังนี้

(1) เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและมีความหลากหลายทั้งพืชผัก ผลไม้ และธัญญาหาร สำหรับบริโภคในประเทศและแปรรูปเพื่อการส่งออก

(2) เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตะวันตก รวมทั้งเชื่อมต่อไปยังกลุ่มประเทศเอเชียใต้

● กำหนดทิศทางการพัฒนา โดย

(1) เสริมสร้างสภาพแวดล้อมของภาคเหนือให้เอื้ออำนวยต่อการผลิต การค้า และการลงทุนเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค กลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) กลุ่มเอเชียใต้ และตลาดเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตการค้าและการลงทุนของภาคเหนือให้เติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ประกอบการเข้มแข็งปรับตัวได้เท่าทัน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- เร่งรัดการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โครงสร้างพื้นฐานการขนส่ง สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการค้าและบริการ ในพื้นที่ตามแนว NSEC และ EWEC รวมทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ผ่านจังหวัดแม่ฮ่องสอน

- พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งในการปรับตัวของผู้ประกอบการท้องถิ่นขนาดกลางและเล็กให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการค้า การตลาด แหล่งเงินทุน

- สนับสนุนเทคโนโลยีสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับคู่ค้าเศรษฐกิจให้มีการใช้ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิตร่วมกัน

- กำหนดมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบเชิงลบจากการเปิดเสรีทางการค้าที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ และการเคลื่อนย้ายแรงงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้ประกอบการไทยทุกกลุ่มและระดับ

(2) พัฒนาปัจจัยการผลิตและคุณภาพสินค้าทางการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างความมั่นคงให้ภาคเกษตรกรรม เป็นแหล่งวัตถุดิบและอาหารที่ปลอดภัยมีคุณภาพเกษตรกรรมมีความมั่นคงในอาชีพ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- สนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป โดยสนับสนุนศึกษาวิจัยตลอดสายการผลิต สนับสนุนการทำเกษตรยั่งยืนอย่างครบวงจร/เกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ สนับสนุน

การรวมกลุ่ม(Cluster) เพื่อพัฒนาทั้งด้านการผลิตและการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้ปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีที่เหมาะสม การปรับปรุงพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการตรวจสอบย้อนกลับอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพ

- สนับสนุนการสืบทอดอาชีพเกษตรกรกรม โดยการสร้างแรงจูงใจคนรุ่นใหม่ ให้เห็นคุณค่าการดำรงชีวิตเกษตรกร การสร้างมูลค่าเพิ่มในการผลิตทางการเกษตร การสร้างสวัสดิการเกษตรกร เช่น ระบบประกันความเสี่ยง ตลาดการเกษตรล่วงหน้า ประกันสังคม เป็นต้น
- ส่งเสริมการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากวัสดุชีวภาพ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตเกษตรที่เป็นวัตถุดิบและลดปัญหาสิ่งแวดล้อม

2) ทิศทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

● กำหนดบทบาทการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

- (1) เป็นฐานการผลิตพืชอาหารและพืชพลังงานทดแทนของประเทศ โดยพื้นที่บริเวณตอนกลางและตอนล่างของภาค มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกข้าวคุณภาพสูง โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้และทุ่งสัมฤทธิ์ ส่วนด้านพืชพลังงานทดแทนควรให้ความสำคัญกับแหล่งผลิตที่อยู่ในบริเวณโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง
- (2) เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารและเอทานอลของประเทศ จากวัตถุดิบหลักที่สามารถผลิตได้ในพื้นที่ของภาค
- (3) เป็นประตูการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงสู่อินโดจีน จากความก้าวหน้าของโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) และโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่น้ำโขง (ACMECS)

● กำหนดทิศทางการพัฒนา โดย

- (1) เพิ่มศักยภาพฐานการผลิตให้แข็งแกร่ง มีความสมดุล และมีความสามารถในการแข่งขัน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้
 - เร่งต่อยอดและใช้ประโยชน์จากความตกลงต่างๆ ในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน โดย
 - ส่งเสริมพัฒนาเมืองและด่านชายแดน ให้เป็นประตูการค้า การท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุภาคแม่น้ำโขง โดยสนับสนุนการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น
 - เสริมสร้างศักยภาพจังหวัดนครพนมให้เป็นเมืองเศรษฐกิจชายแดน มีความพร้อมในการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับ

สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ให้มีศักยภาพที่เอื้อต่อการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว อาทิ ด้าน
ศุลกากร คลังสินค้า (Warehouse) สถานที่จอดรถสินค้า (Truck Terminal)

- พัฒนาเมืองชายแดนให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของ
ภูมิภาคเชื่อมโยงการค้า การลงทุนการท่องเที่ยว และวัฒนธรรม

- เสริมสร้างศักยภาพในการรับรู้และเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียนและการเปิดเสรีทางการค้าในกรอบความร่วมมือต่างๆ แก่ภาคีการพัฒนาของภาค
ทั้งในส่วนภาครัฐกิจ ชุมชนและท้องถิ่น

- การจัดระเบียบช่องทางในการขนส่งสินค้าผ่านแดนให้มีความ
ชัดเจน เช่น การรับรอง การตรวจสินค้าต่างๆ (การเปิดตู้) การตรวจสอบสุทธลักษณะ และการจัดเก็บ
ค่าธรรมเนียม เป็นต้น

- พัฒนาบุคลากร โดยสนับสนุนให้จังหวัดชายแดนและจังหวัด
ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนมีทักษะด้านภาษาที่
สามารถสื่อสารกับประเทศเพื่อนบ้านรวมทั้งภาษาสากลหลักในภูมิภาค

- พัฒนาจังหวัดชายแดน ให้มีองค์กรหรือหน่วยงานด้านวิเทศ
สัมพันธ์ที่สามารถทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

(2) สร้างความมั่นคงและความสมดุลด้านการผลิตพืชอาหาร
และพืชพลังงานของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้ประโยชน์จากโครงการความร่วมมือ อีระ
วดี-แม่โขง-เจ้าพระยาหรือ ACMECs โดย

- ขยายฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจโดยเฉพาะพืชพลังงานไปยัง
ประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมกับสนับสนุนการเกษตรแบบข้อตกลง (Contract Farming) ที่มีการแบ่งปัน
ผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและเน้นการผลิตที่ยั่งยืน เพื่อป้องกันการขยายพื้นที่ปลูกพืชพลังงานจาก
การรุกไล่พื้นที่ป่าไม้ที่มีน้อยอยู่แล้ว

- ส่งเสริมการผลิตพืชที่เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานทดแทน
โดยยังคงความสมดุลและความมั่นคงของพืชอาหารที่สามารถตอบสนองความต้องการในระบบ
เศรษฐกิจ จากการเร่งรัดนโยบายและมาตรการกำหนดพื้นที่เพาะปลูกพืชอาหารและพลังงานตาม
ศักยภาพของพื้นที่

- ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเผยแพร่ความรู้และข้อมูลข่าวสารใน
การผลิต การตลาด ของพืชอาหารและพืชพลังงาน เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจแก่เกษตรกร

(3) เพิ่มศักยภาพการผลิตทางการเกษตรทั้งในและนอกเขต

ชลประทาน โดย

- พัฒนาการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและสร้างอำนาจต่อรองระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตกับโรงงาน
- ยกกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรไปสู่มาตรฐานขั้นสูง โดยเน้นการผลิตสินค้าปลอดภัยโดยใช้วิธีการปลูกพืชหมุนเวียน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชผักไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากล เพื่อสนองความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศ

(4) พัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับฐานการผลิตของท้องถิ่น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปสินค้าเกษตรด้านอาหารและพลังงานทดแทนที่เชื่อมโยงกับฐานวัตถุดิบของภาค โดย

- ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่การผลิต
- ส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำในการพัฒนาเขตอุตสาหกรรม ในลักษณะคลัสเตอร์ โดยเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(5) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดย

- เร่งพัฒนาระบบ Logistic ในแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) โดยเฉพาะโครงข่ายเส้นทางรถไฟรางคู่ในปัจจุบันให้ถึงนครราชสีมา และขยายสู่พื้นที่จังหวัดชายแดน (กทม.-นครราชสีมา-ขอนแก่น-หนองคาย) และโครงการรถไฟความเร็วสูง
- ขยายเส้นทางถนนหลักเพื่อเชื่อมโยงการขนส่งและคมนาคมระหว่างเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจหลักและเมืองชายแดนของภาคและของประเทศรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม การค้า และการท่องเที่ยว โดยเร่งโครงการทางด่วนพิเศษ (Motor way) เชื่อมต่อบางปะอิน – สระบุรี- นครราชสีมา
- พัฒนาศูนย์กระจายสินค้าในพื้นที่จังหวัดที่เป็นประตูการค้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านและอินโดจีน
- เร่งรัดการเจรจาว่าด้วยข้อตกลงการใช้เส้นทางคมนาคมผ่านแดน (Cross Border Transport Agreement) ในกรอบ GMS เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

3) ทิศทางการพัฒนาภาคกลาง

● กำหนดบทบาทการพัฒนาภาคกลาง ดังนี้

(1) เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศ โดยเป็นพื้นที่ศูนย์รวมที่ตั้งของอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ พื้นที่ฐานการผลิตการเกษตรที่อุดมสมบูรณ์ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ และศูนย์กลางการค้าและขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

(2) เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยเฉพาะการเป็นศูนย์กลางการศึกษา และศูนย์บริการสุขภาพ

(3) เป็นประตูสู่เศรษฐกิจโลกและศูนย์กลางการบริการธุรกิจและการพาณิชย์นานาชาติ

● กำหนดทิศทางการพัฒนา โดย

(1) พัฒนาระบบการผลิตภาคเกษตรของภาคกลางให้เข้มแข็งและยั่งยืน โดยมุ่งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตโดยเน้นการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ทั้งที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการ และเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกร เพื่อสร้างความมั่นคงของอาหารและพลังงาน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- พัฒนาระบบการผลิตภาคการเกษตรไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ โดยให้ความสำคัญกับการผลักดันให้กระบวนการผลิตเข้าสู่ระบบ Good Agricultural Practice (GAP) การแปรรูปเพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสินค้าสูงที่หลากหลายตอบสนองพฤติกรรมของผู้บริโภค พัฒนาขีดความสามารถของเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะในการทำเกษตรเชิงธุรกิจ รวมถึงการบริหารจัดการและการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร

- ส่งเสริมการทำเกษตรที่ยั่งยืน และส่งผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารในครัวเรือน และมีผลผลิตที่หลากหลายช่วยลดความเสี่ยงด้านราคาและมีมูลค่าผลผลิตสูง

- สนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพ โดยพัฒนาและสร้างองค์ความรู้แก่เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรให้มีความสามารถในการบริหารจัดการฟาร์มในเชิงธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ และพึ่งตนเองได้ พัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นมืออาชีพ สนับสนุนการเรียนรู้ของเกษตรกรในรูปแบบต่างๆ และการมีกลุ่มที่ปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์จริงคอยให้คำแนะนำ

(2) พัฒนาระบบเครือข่ายคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้าที่เชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจชายแดน รวมทั้งยกระดับความสามารถของผู้ประกอบการ

และพนักงานในการทำธุรกิจการค้าข้ามประเทศ เพื่อสนับสนุนการเปิดประตูการค้าเข้าไปครองตลาดในประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

- ปรับปรุง และพัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
- ยกระดับการให้บริการและอำนวยความสะดวกบริเวณจุดผ่านแดนสำคัญให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งการให้บริการด้านศุลกากร และการตรวจคนเข้าเมือง
- จัดเตรียมระบบโครงสร้างบริการพื้นฐานบริเวณเขตเศรษฐกิจชายแดนโดยเฉพาะพื้นที่ที่เชื่อมโยงการค้ากับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน
- เจรจากำหนดหลักเกณฑ์และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ในการผ่อนคลाय กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อการผ่านแดน การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างกัน

4) ทิศทางการพัฒนาภาคใต้

● กำหนดบทบาทการพัฒนาภาคใต้ ดังนี้

- (1) เป็นฐานการผลิตยางพารา ปาล์มน้ำมันครบวงจร ส่งเสริมการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจร เพื่อให้ภาคใต้เป็นศูนย์กลางยางพาราโลก
- (2) เป็นฐานการผลิตอาหารทะเลแปรรูป
- (3) เป็นฐานการท่องเที่ยวทางทะเลชั้นนำระดับโลก
- (4) เป็นประตูการค้าและการขนส่งเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านด้านใต้และนานาชาติ

● กำหนดทิศทางการพัฒนา โดย

(1) พัฒนาความเข้มแข็งของฐานการผลิตหลักและขยายฐานการสร้างรายได้ใหม่ๆ ให้แก่ภาค เพื่อให้สาขาการผลิตหลักโดยเฉพาะภาคการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเป็นแหล่งสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนของภาค และขยายฐานเศรษฐกิจใหม่เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรจากการส่งเสริมการผลิตพืชและสัตว์เศรษฐกิจใหม่ ๆ ที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพการผลิตภาคการเกษตร โดยในส่วนการผลิตข้าว จะพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานในพื้นที่ทำนาให้ทั่วถึง พร้อมทั้งรักษาพื้นที่นาที่มีศักยภาพในการผลิตข้าว โดยเฉพาะบริเวณลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาและลุ่มน้ำปากพนัง เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหารให้กับภาค รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถและความมั่นคงด้านอาชีพของเกษตรกร โดยการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้วิทยาการด้านการผลิตและ

การตลาดสมัยใหม่ พัฒนาสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาความมั่นคงด้านอาชีพแก่เกษตรกรรายย่อยที่ทำการเกษตรเพื่อยังชีพ

- พัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตหลัก โดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงกับฐานวัตถุดิบผลิตผลการเกษตรและมีระบบการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปตามห่วงโซ่การผลิตแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มมูลค่าเกิดขึ้นภายในภาคให้มากที่สุด เพื่อเพื่อยกระดับการผลิตจากผลิตภัณฑ์แปรรูปขั้นต้นสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมครัวเรือน วิสาหกิจชุมชน และการผลิตสินค้า OTOP โดยการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชนที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงานสร้างรายได้แก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น

(2) พัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและการเชื่อมโยงสู่นานาชาติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและความร่วมมือทางการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ และมีความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้าและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

- ใช้ประโยชน์จากความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจภาคใต้ โดยการเร่งดำเนินการตามข้อตกลงภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างไทย-มาเลเซีย(JDS) และกรอบความร่วมมือเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) เพื่อกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมเศรษฐกิจด้านการค้า การท่องเที่ยว การบริการ และลงทุน ที่จะเป็แหล่งสร้างงานสร้างรายได้ใหม่ๆขึ้นในภาค รวมทั้งการใช้เวทีความร่วมมือในการเจรจาหาข้อตกลงการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้มีความสะดวกต่อการเชื่อมโยงเศรษฐกิจระหว่างกัน

- การพัฒนาด่านชายแดน เมืองชายแดนและเขตเศรษฐกิจชายแดนไทย – มาเลเซีย โดยพัฒนาบริการสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการรองรับการค้า การขนส่ง และการท่องเที่ยวให้เพียงพอและได้มาตรฐาน การจัดระเบียบการใช้พื้นที่บริเวณด่านชายแดนให้เหมาะสมต่อการเป็นประตูเข้า-ออกของประเทศ การพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนบริเวณชายแดน

- การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงสู่นานาชาติ โดยการเพิ่มขีดความสามารถระบบการคมนาคมขนส่งที่สำคัญต่อการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ทั้งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ด้วยการพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงด่านชายแดนกับพื้นที่เศรษฐกิจตอนในที่สะดวกและได้มาตรฐาน สอดคล้องกับปริมาณความต้องการ เช่น รถไฟรางคู่ ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง (Motor Way)

- การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปิดเสรีทางการค้า การลงทุน และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยการส่งเสริมการพัฒนาเพื่อยกระดับขีดความสามารถการแข่งขันของผู้ประกอบการด้านการผลิต การค้า และการบริการ รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรด้านทักษะภาษาต่างประเทศ และทักษะฝีมือแรงงานให้ได้มาตรฐานในระดับสากล

3.3.2 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2557 – 2560)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2557 – 2560) จำนวน 18 กลุ่มจังหวัด ตามความเห็นคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ซึ่งแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดดังกล่าว ได้นำกรอบนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (สศช.) แผนพัฒนาภาค (ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ) มาเป็นแนวทางในการกำหนดบทบาท หรือจุดยืนการพัฒนาในแต่ละพื้นที่ (Positioning) ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือ

1.1) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 : เชียงใหม่ (ศูนย์กลางกลุ่ม) ลำปาง ลำพูน และแม่ฮ่องสอน)

(1) วิสัยทัศน์ : “ศูนย์กลางการท่องเที่ยว การค้า การลงทุนสู่สากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา สังคมน่าอยู่ทุกถิ่นที่”

(2) บทบาทในการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
เชียงใหม่ (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- ศูนย์กลางการค้าการลงทุน
	- ศูนย์กลางการศึกษา
	- Digital Content
	- ภาคเกษตร (พืชผักเมืองหนาว ลำไย ลิ้นจี่ สมุนไพร)
	- ภาคการท่องเที่ยว (อนุรักษ์ วัฒนธรรม MICE)
	- ศูนย์กลางการบิน
ลำปาง	- อุตสาหกรรมเซรามิก
	- ภาคเกษตร (ข้าว พืชผัก ข้าวโพด สับปะรด)
	- Land Logistic HUB
	- ภาคการท่องเที่ยว (เชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์)
ลำพูน	- อุตสาหกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	- ภาคเกษตร (ลำไย)
	- ภาคการท่องเที่ยว (เชิงวัฒนธรรม)
แม่ฮ่องสอน	- การค้าชายแดน
	- ภาคการท่องเที่ยว (เชิงนิเวศน์และวัฒนธรรมชนเผ่า)
	- ภาคสังคม (ชุมชนพอเพียง)

1.2) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 : เชียงราย (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) พะเยา แพร่ และน่าน

(1) วิสัยทัศน์ : “ประตูการค้าสู่สากล โดดเด่นวัฒนธรรมล้านนา ดิน น้ำ ป่า สมบูรณ์ ประชาชนอยู่ดีมีสุข

(2) บทบาทในการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
เชียงราย (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- เขตเศรษฐกิจพิเศษ การค้าชายแดน
	- Gateway & Logistic Hub
	- ภาคการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
	- ภาคเกษตร (ข้าว ลำไย ยางพารา)
พะเยา	- Gateway
	- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
	- ภาคเกษตร (ข้าว โคเนื้อ ยางพารา)
แพร่	- Rail Hub
	- Inland Container Depot
	- ประตูสู่ล้านนา
	- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
	- ภาคเกษตร (ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว , ข้าว)
น่าน	- Gateway
	- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์

1.3) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 : เพชรบูรณ์ พิษณุโลก (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) อุตรดิตถ์ สุโขทัย และตาก

(1) วิสัยทัศน์ : “ศูนย์กลางการบริการสี่แยกอินโดจีน”

(2) บทบาทในการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
เพชรบูรณ์	- ภาคเกษตร (ข้าวปลอดภัย มะขามหวาน)
	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
พิษณุโลก (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- เกษตรปลอดภัย อาหารปลอดภัย
	- การท่องเที่ยว
	- Hub การศึกษา และสุขภาพ
	- โลจิสติกส์

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
อุดรดิตถ์	- ภาคเกษตร (ข้าว ทุเรียนหลงลับแล)
	- การค้าชายแดน (ช่องภูคู้)
สุโขทัย	- การท่องเที่ยว (เชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์)
	- Bio Energy
ตาก	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
	- การพัฒนาสินค้า OTOP และแปรรูปสินค้าเกษตร (โคเนื้อ)
	- การพัฒนาการค้าชายแดนและการลงทุน

1.4) กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 : กำแพงเพชร นครสวรรค์ (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) พิจิตร และอุทัยธานี

(1) วิสัยทัศน์ : “เป็นศูนย์กลางธุรกิจข้าว สินค้าเกษตร การท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมล้ำค่า”

(2) บทบาทในการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
กำแพงเพชร	- ภาคเกษตร (ข้าว มันสำปะหลัง)
	- ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ
นครสวรรค์ (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- ภาคเกษตร (ข้าว)
	- ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ
พิจิตร	- ภาคเกษตร (ข้าว)
	- แปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร
อุทัยธานี	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ (ห้วยขาแข้ง) และ เชิงเกษตร (ไม้ดอก ไม้ประดับเมืองหนาว อ.บ้านไร่)

2) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.1) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 : อุดรธานี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)หนองคาย เลย หนองบัวลำภู และบึงกาฬ

(1) วิสัยทัศน์ : “เป็นศูนย์กลางการลงทุนด้านการค้า เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การบริการ การท่องเที่ยวของอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงและประชาคมอาเซียน”

(2) บทบาทในการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
อุดรธานี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- โลจิสติกส์
	- ศูนย์กลางการค้า การลงทุน
	- ภาคเกษตร (ข้าว อ้อย)
	- ท่องเที่ยวและบริการ (นิเวศน์ สุขภาพ มรดกโลก)
หนองคาย	- การค้าชายแดน - เมืองน่าอยู่ - เมืองแห่งการท่องเที่ยว (The City of Tourism)
เลย	- การค้าชายแดน
	- พืชเกษตร (ยางพารา อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)
	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และเชิงเกษตร
หนองบัวลำภู	- ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ
	- ภาคเกษตร (ข้าวเหนียว อ้อย ยางพารา)
บึงกาฬ	- การพัฒนาเมืองและการท่องเที่ยว
	- ศูนย์กลางยางพาราภาค
	- การค้าชายแดน

2.2) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 : สกลนคร (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) นครพนม มุกดาหาร

(1) วิสัยทัศน์ : “สะพาน นวัตกรรมนำการค้า เกษตร ท่องเที่ยวสู่อาเซียน”

(2) บทบาทในการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
สกลนคร (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (โคโพนยางคำ ข้าวอินทรีย์ ปลานิลแปลงเพศ)
	- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และวัฒนธรรม
นครพนม	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรม
	- การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (ปลานิลแปลงเพศ ข้าวอินทรีย์)
	- การค้าชายแดนและการลงทุน
มุกดาหาร	- การค้าชายแดนเพื่อการค้าและการลงทุน

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
	- การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (โคเนื้อหนองสูง ข้าวอินทรีย์)
	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรม

2.3) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง : กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด

ขอนแก่น (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) มหาสารคาม

(1) วิสัยทัศน์ : “ฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจหลัก (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา) ที่มีคุณภาพและฐานอุตสาหกรรม การค้า การบริการ การท่องเที่ยว และการลงทุนสู่สากล”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
กาฬสินธุ์	- ท่องเที่ยวก่อนประวัติศาสตร์
	- ภาคเกษตร (ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง อ้อย)
	- ผ้าไหมแพรวา
ร้อยเอ็ด	- ภาคเกษตร (อ้อย ยางพารา ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง)
	- ผ้าไหมสาเกตุ
	- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์
	- การค้า การลงทุนและบริการ
ขอนแก่น (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- ศูนย์รวมกระจายสินค้า โลจิสติกส์
	- อุตสาหกรรมพืชอาหารและพลังงาน
	- ภาคเกษตร (ข้าวหอมมะลิ โคเนื้อและสัตว์ปีกคุณภาพ)
	- ท่องเที่ยวก่อนประวัติศาสตร์ (ไดโนเสาร์)
	- ศูนย์กลางการแพทย์และสาธารณสุข
	- ศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ
มหาสารคาม	- ภาคเกษตร (มันสำปะหลัง ข้าวหอมมะลิ โคเนื้อ)
	- ผ้าไหมสร้อยดอกหมาก เสื่อกก
	- ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมฯ
	- บริการทางการศึกษา

2.4) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 : นครราชสีมา (ศูนย์กลางกลุ่มฯ ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์

(1) วิสัยทัศน์ : ประตูด่าน ศูนย์กลางการผลิตสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม ผ้าไหม และการท่องเที่ยว”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
นครราชสีมา (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- ภาคเกษตร (ข้าวหอมมะลิ มันสำปะหลัง โคเนื้อ ไก่พื้นเมือง ไก่ชน)
	- พลังงานสีเขียว
	- พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มรดกโลก)
	- โลจิสติกส์
	- ผ้าไหม
ชัยภูมิ	- ภาคเกษตร (อ้อย พริก ข้าว มันสำปะหลัง)
	- การท่องเที่ยว (ทุ่งดอกกระเจียว มอหินขาว)
	- OTOP (หม่า ชาเขียวกู่หลาน ข้าวอารมณ์ดี ผ้าทอเมื่อ)
บุรีรัมย์	- สินค้าเกษตรปลอดภัย (ข้าวหอมมะลิ)
	- การค้าชายแดน
	- ผ้าไหม
สุรินทร์	- ภาคเกษตร (ข้าวหอมมะลิ)
	- การท่องเที่ยว (ช้างสุรินทร์)
	- ผ้าไหม

2.5) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 : ยโสธร อำนาจเจริญ อุบลราชธานี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ ศรีสะเกษ ยโสธร

(1) วิสัยทัศน์ : “ข้าวหอมมะลิเป็นเลิศ การท่องเที่ยวและการค้าชายแดนได้มาตรฐานสากล”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
ยโสธร	- ภาคเกษตร (ข้าวหอมมะลิอินทรีย์)
	- การค้าชายแดน
	- เมืองท่องเที่ยว
อำนาจเจริญ	- การค้าชายแดน
	- ภาคเกษตร (ยางพารา ข้าวหอมมะลิ)

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
อุบลราชธานี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- การค้าขายแดนเพื่อการค้าการลงทุน
	- ภาคเกษตร (มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวหอมมะลิ)
ศรีสะเกษ	- การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
	- การค้าขายแดน
	- ภาคเกษตร (ข้าวหอมมะลิ)

3) กลุ่มจังหวัดภาคกลาง

3.1) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 : ออยุธยา(ศูนย์กลางกลุ่มฯ) สระบุรี นนทบุรี ปทุมธานี

(1) วิสัยทัศน์ : “เป็นแหล่งฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สะอาด อุดมสมบูรณ์เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิต การค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
อยุธยา (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- เมืองท่องเที่ยว (ประวัติศาสตร์ และ วัฒนธรรม)
	- เมืองน่าอยู่
	- เกษตรครบวงจร (อาหารฮาลาล)
	- พัฒนาคุณภาพชีวิต
	- เมืองอุตสาหกรรมสะอาด
สระบุรี	- การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
	- ศูนย์กระจายสินค้า OTOP + SME
	- เชื่อมโยงเครือข่ายเส้นทางคมนาคม + การจัดการผังเมือง
	- การท่องเที่ยวทางเลือก (ธรรมชาติ วัฒนธรรม เชนิเวศเชิงสุขภาพ)
	- ภาคอุตสาหกรรม (วัสดุก่อสร้าง แปรรูปอาหาร)
	- เกษตรปลอดภัย
นนทบุรี	- เมืองที่อยู่อาศัยชั้นดี
	- เมืองศูนย์กลางการค้านานาชาติ
	- การท่องเที่ยว (เชิงเกษตรและเชิงวัฒนธรรม)
ปทุมธานี	- เมืองอุตสาหกรรมสะอาด
	- เกษตรปลอดภัย เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
	- สังคมสันติสุข พัฒนาคุณภาพชีวิต
	- Region Logistic Link

3.2) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 : ลพบุรี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) ชัยนาท

สิงห์บุรี อ่างทอง

(1) วิสัยทัศน์ : แหล่งอาหารปลอดภัย ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
ทรัพยากรน้ำสมดุลยั่งยืน

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
ลพบุรี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- เมืองเกษตรอุตสาหกรรม (ข้าวคุณภาพ อ้อย มันสำปะหลัง) - ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์
สิงห์บุรี	- เกษตรอาหารปลอดภัย (ข้าว ปลาช่อนแม่ลา) - เมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม
อ่างทอง	- แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย (ข้าว ผัก ปลา) - เมืองท่องเที่ยว (เชิงเกษตร เชิงประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม) - การขนส่ง Logistics - OTOP (กลอง เครื่องจักรสาน)
ชัยนาท	- แหล่งผลิตอาหารปลอดภัย (ข้าว ปศุสัตว์ ประมง) - ท่องเที่ยวเชิงศาสนา และสวนนก

3.3) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง : จังหวัดสระแก้ว ฉะเชิงเทรา (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ

(1) วิสัยทัศน์ : ศูนย์กลางการค้าการลงทุนแห่งอินโดจีน ฐานการผลิต
อุตสาหกรรมก้าวหน้าระดับประเทศ แหล่งผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐานสากล เส้นทางท่องเที่ยว
ธรรมชาติและวัฒนธรรม”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
สระแก้ว	- เมืองแห่งพืชพลังงาน (Energy Green City) - เมืองการค้าชายแดนและศูนย์กลางโลจิสติกส์
ฉะเชิงเทรา	- อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
(ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- ศูนย์กลางการผลิตและขนส่งในภาคตะวันออกเฉียง ประชาคมอาเซียน (Logistic Hub)
	- ภาคเกษตร (เพิ่มผลผลิตมะม่วง)
	- ท่องเที่ยวนิเวศและวัฒนธรรม
สมุทรปราการ	- อุตสาหกรรมเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการส่งออก (Eco – Industrial Town)
	- ฐานอุตสาหกรรมและศูนย์กลางการขนส่งและกระจาย สินค้า
ปราจีนบุรี	- เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว
	- สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge Base Society)
	- ท่องเที่ยวชุมชน
นครนายก	- เมืองน่าอยู่
	- จังหวัดอัจฉริยะต้นแบบ
	- เมืองท่องเที่ยว
	- Smart Country Silicon Valley

3.4) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 : ราชบุรี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี นครปฐม (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)

(1) วิสัยทัศน์ : “เป็นแหล่งผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐาน
การค้าผ่านแดน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
ราชบุรี	- ศูนย์กระจายสินค้าเกษตรและปศุสัตว์ (สุกร แพะ แกะ พืชผักไม้)
	- ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และ ระบบโลจิสติกส์
สุพรรณบุรี	- เมืองน่าอยู่คู่การท่องเที่ยว (เชิงนิเวศ วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์)
	- เกษตรปลอดภัย (ข้าว สัตว์น้ำ กุ้ง ปลา ท่องเที่ยวและระบบโลจิสติกส์)
กาญจนบุรี	- เป็นศูนย์กลางระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันตก
	- ภาคเกษตรปลอดภัย (พืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ ฯลฯ) เน้น

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
นครปฐม (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	การแปรรูปเกษตรเพื่อการส่งออก
	- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
	- เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป (พืชผัก ผลไม้ ปศุสัตว์ ฯลฯ)
	- การท่องเที่ยวปลอดภัย
	- ระบบโลจิสติกส์

3.5) กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 (เพชรบุรี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)

ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม)

(1) วิสัยทัศน์ : “ฐานเพื่อการลงทุนด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม อาหาร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
เพชรบุรี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- การพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเกลือ
	- การท่องเที่ยว (ทะเล เชิงนิเวศน์)
	- ประมงชายฝั่ง
ประจวบคีรีขันธ์	- การค้าชายแดน
	- การท่องเที่ยว (ทะเล , เชิงนิเวศ)
	- เกษตร เกษตรแปรรูป
	- ประมงทะเลและชายฝั่ง
สมุทรสาคร	- แปรรูปเกษตร ประมง
	- Hub of seafood (ประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจาก ประมง)
	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
สมุทรสงคราม	- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
	- เกษตร ประมงแปรรูป
	- อนุรักษ์และพัฒนาระบบนิเวศน์ 3 น้ำ

4) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก : ชลบุรี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) ตราด จันทบุรี

ระยอง

(1) วิสัยทัศน์ : “แหล่งท่องเที่ยวระดับสากล ผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพ ฐานอุตสาหกรรมเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างสมดุลและยั่งยืน ประตูดูสู่เศรษฐกิจโลก”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
ชลบุรี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- การท่องเที่ยวระดับนานาชาติ
	- เมืองอุตสาหกรรมสะอาด
จันทบุรี	- เมืองอัญมณีและเครื่องประดับ
	- เมืองเกษตรกรรม
	- เมืองส่งเสริมการค้าชายแดน
ระยอง	- เกษตรคุณภาพ (สับปะรด)
	- เมืองอุตสาหกรรมสีเขียว
	- ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ตราด	- เมืองเกษตรปลอดภัย
	- ช่องทางการค้าชายแดน
	- เมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

5) กลุ่มจังหวัดภาคใต้

5.1) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย : ชุมพร พัทลุง สุราษฎร์ธานี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ) นครศรีธรรมราช

(1) วิสัยทัศน์ : “ศูนย์กลางการสร้างสรรค์เศรษฐกิจการเกษตรและการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ บนฐานรากของชุมชนที่เข้มแข็ง”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
ชุมพร	- ภาคเกษตร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ประมง)
	- ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเล เชิงเกษตร วิถีชีวิต
	- ผลิตภัณฑ์ OTOP
พัทลุง	- ภาคเกษตร (ข้าวสังข์หยด ปศุสัตว์ ยางพารา ข้าว และสัตว์น้ำ)

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
	- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศน์
สุราษฎร์ธานี (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- ภาคเกษตร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล)
	- การท่องเที่ยวทางทะเล เชิงนิเวศ วัฒนธรรม
นครศรีธรรมราช	- ภาคเกษตร (เมืองเกษตรสุขภาพ ไม้ผล ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ปศุสัตว์)
	- การท่องเที่ยวทางทะเลเชิงอนุรักษ์ และวัฒนธรรม
	- การค้า (ศูนย์กลางตลาดสินค้าเกษตร และศูนย์กระจายสินค้า)

5.2) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน : จังหวัดภูเก็ต (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)

ตรัง กระบี่ ระนอง พังงา

(1) วิสัยทัศน์ : “การท่องเที่ยวทางทะเลที่มีคุณภาพระดับโลก บนฐานความเข้มแข็งของภาคเกษตรและชุมชนอย่างยั่งยืน”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
ภูเก็ต (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- อุตสาหกรรมประมงน้ำลึก
	- ท่องเที่ยวทางทะเล
ตรัง	- อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล
	- ภาคเกษตร (ยางพารา)
	- ท่องเที่ยวทางทะเล
กระบี่	- ภาคเกษตร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน)
	- ท่องเที่ยวทางทะเล เชิงวิถีชุมชน ศิลปะ และวัฒนธรรม
พังงา	- ภาคเกษตร (ประมง ปศุสัตว์ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน)
	- ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์
ระนอง	- ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (น้ำแร่) การท่องเที่ยวทางทะเล
	- ภาคเกษตร (ประมง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)
	- การค้าชายแดน

5.3) กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน : จังหวัดสงขลา (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)

ปัตตานี สตูล นราธิวาส ยะลา

(1) วิสัยทัศน์: “ศูนย์กลางการพัฒนายางพารา ฮาลาล และการท่องเที่ยวสู่อาเซียน”

(2) บทบาทการพัฒนา

จังหวัด	บทบาทในการพัฒนา
สงขลา (ศูนย์กลางกลุ่มฯ)	- อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล
	- การค้าชายแดน
	- ภาคเกษตร (ยางพารา)
	- ท่องเที่ยวชายแดน เชิงวัฒนธรรม
ปัตตานี	- อาหารทะเลแปรรูประดับชุมชน
	- ภาคเกษตร (ประมง ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)
	- ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
นราธิวาส	- ภาคเกษตร (ยางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล)
	- การค้าชายแดน
	- ท่องเที่ยวชายแดน และผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP
ยะลา	- ภาคเกษตร (ยางพารา ไม้ผล)
	- การท่องเที่ยว (จากเบตงสู่ทะเลสาบและป่าฮาลา บาลา) และการท่องเที่ยวชายแดน
สตูล	- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ชายแดน
	- ภาคเกษตร (ยางพารา)